

DJANGAN KAMU TAKUT, AKU ADALAH

INFORMATIEBROCHURE

Comité Molukse Grafrechten Capelle i.s.m. Dewan Maluku Capelle en gemeente Capelle aan den IJssel

VOORWOORD

Voor u ligt deze informatiebrochure ter gelegenheid van de bijzondere ceremonie en herdenking op zaterdag 6 juni 2026, waarin wij stilstaan bij de eerste generatie Molukse KNIL- en Marine militairen en de bijzondere status van hun graven. Deze dag staat niet alleen in het teken van herinnering, maar ook van erkenning, verbondenheid en respect voor een generatie die een blijvende plaats inneemt in de geschiedenis van zowel de Molukse gemeenschap als de gemeente Capelle aan den IJssel.

In 2026 is het 75 jaar geleden dat Molukkers naar Nederland kwamen. Wat begon als een tijdelijk verblijf, groeide uit tot een geschiedenis die diep verweven raakte met de Nederlandse samenleving en met Capelle aan den IJssel in het bijzonder. De eerste generatie droeg een geschiedenis van trouw, verlies, heimwee en veerkracht met zich mee. Ondanks moeilijke omstandigheden hebben zij hun geloof, cultuur en gemeenschapszin behouden en doorgegeven aan volgende generaties.

Met deze brochure willen wij niet alleen informeren over het programma en de achtergrond van de herdenkingsdag, maar ook bijdragen aan het levend houden van het Moluks erfgoed en het verhaal van de eerste generatie. Hun offers en levensverhalen verdienen het om met waardigheid herinnerd en doorverteld te worden.

Wij spreken onze dank uit aan iedereen die zich heeft ingezet voor de totstandkoming van deze ceremonie, herdenking en informatiebrochure. In het bijzonder danken wij de gemeente Capelle aan den IJssel, betrokken organisaties, de vrijwilligers en alle leden van de Molukse gemeenschap die met toewijding hebben bijgedragen aan deze historische gebeurtenis.

Moge deze dag een moment zijn van gezamenlijke herinnering, ontmoeting en verbondenheid voor huidige en toekomstige generaties.

Dewan Maluku Capelle

Comité Molukse Grafrechten Capelle

Janus Kolanus

Roy Thenu

MOLUKKERS IN NEDERLAND

Na de Tweede Wereldoorlog vochten Molukse soldaten in het Koninklijk Nederlands Indisch Leger, beter bekend als het KNIL, voor Nederland tegen de Indonesiërs die onafhankelijkheid wilden. De Indonesiërs wonnen, maar lieten de vierduizend Molukse soldaten niet teruggaan naar de Molukse eilanden bij ontbinding van het KNIL. Deze eilanden streden namelijk zelf voor onafhankelijkheid los van Indonesië.

Noodgedwongen werden op twaalf schepen de Molukse soldaten onder dienstbevel en onder het mom van een 'tijdelijk verblijf' met hun gezinnen naar Nederland vervoerd. Daar werden onder andere voormalige concentratiekampen omgebouwd tot woonoorden voor tijdelijke huisvesting van de Molukkers. Zowel de Nederlandse Staat als de Molukkers zelf gingen ervan uit dat ze op korte termijn terug naar huis konden. Het tijdelijk verblijf kreeg een permanent karakter. Inmiddels, sinds Molukkers in 1951 voet aan wal zetten in Nederland, zijn we alweer meer dan 75 jaar verder. De wens tot terugkeer is vervaagd door het lange verblijf in Nederland en de komst van nieuwe generaties, een Nederland zonder Molukkers is tegenwoordig niet meer weg te denken.

MOLUKKERS IN CAPELLE

In 2026 is het 68 jaar geleden dat een Molukse bevolkingsgroep, mede door invloed van het landelijke overheidsbeleid ten aanzien van Molukkers, zich in Capelle aan den IJssel vestigde. Een mijlpaal waar niet zo maar aan voorbij mag worden gegaan, tevens een historische feit gezien het zondermeer deel uitmaakt van de geschiedenis van de gemeente Capelle aan den IJssel. De Molukse bevolkingsgroep heeft Capelle aan den IJssel van een kleine dorp zien groeien tot een gemeente welke zij nu is. Van enkel dorpse winkelgebieden in Schenkel en Slotplein tot het ontstaan van winkelcentrum Koperwiek. Van busonderneming van Gogh tot West-Nederland. Van het oude Raadhuis aan de dijk tot aan het huidige gemeentehuis aan de Rivierweg. Van enkel de wijken Capelle-West, Middelwatering en Schenkel tot uitbreiding Oostgaard, Schollebaar, 's Gravenland en Fascinatio. Van een dorp met hoogstens 10.000 inwoners naar een volwassen gemeente met meer dan 70.000 ingezetenen.

Woonoord 'Ijsseloord' in januari 1958. Het bouwrijp maken van het door de Staat der Nederlanden aangekochte terrein aan de Groenedijk, waarop het woonoord werd gebouwd, startte op 1 oktober 1956. In maart 1957 was het zover dat kon worden begonnen met het plaatsen van de houten woonbarakken en de andere gebouwen. De eerste bewoners kwamen vrijdag 28 februari 1958, de laatste zaterdag 16 augustus 1958. De Molukse gemeenschap verhuisde tussen maart en november 1972 naar een nieuwe wijk in vak G van Oostgaard. Rechts de Hollandse IJssel, boven het zogenaamde 'balkengat' van Ronchhout-handel Ypema. Foto HVC

BESLUIT RAAD GEMEENTE CAPELLE

STEMVERKLARING – 2 juni 2025

Prof.dr. M.W. van Buuren (SGP) namens de gehele raad van de gemeente Capelle

“Vanavond stemmen wij als gemeenteraad bij hamerslag in met het voorstel om de graven van de 1e generatie Molukse ex KNIL en Marine militairen een bijzondere status te geven, de bescherming tegen ruiming en blijvend te erkennen als een verdiend eerbetoon. Ik wil bij deze namens de gehele gemeenteraad een stemverklaring hierbij afgeven. Want met het voorstel erkennen wij de bijzondere historische positie van onze Molukse gemeenschap, maar ook het feit dat er sprake is van ereschuld richting deze gemeenschap die niet vrijwillig naar Nederland kwam en daarbij ook niet op een wijze is behandeld die ons tot eer strekt. Wij weten dat deze erkenning niet alleen cultureel en historisch, maar ook emotioneel van grote betekenis is en wij hopen dat met dit besluit de Molukse gemeenschap daadwerkelijk ervaart, dat de geschiedenis van hun gemeenschap onlosmakelijk onderdeel is van onze gezamenlijke geschiedenis.”

BESLUIT

DE GEMEENTE CAPELLE AAN DEN IJSSEL ERKENT DE INZET VAN MOLUKSE KNIL EN MARINE MILITAIREN EN HET LEED DAT HEN, HUN GEZINNEN EN DE MOLUKSE GEMEENSCHAP IS AANGEDAAN, EN DAT HET VAN BELANG IS OM HUN GESCHIEDENIS, INZET EN OFFERS TE BESCHERMEN EN BLIJVEND TE EREN MET HET VERLENEN VAN EEN BIJZONDERE STATUS AAN DE GRAVEN VAN DEZE MILITAIREN EN HUN ECHTGENOTEN HIERAAN BIJDRAAGT.

ERKENNING VOOR
HUN VERLEDEN,
EER VOOR HUN LEVEN,
RESPECT VOOR HUN
NALATENSCHAP
EN DE VEERKRACHT
DIE ZE HEBBEN
GETOOND.

MOLUKS ERFGOED

ONDER MOLUKS ERFGOED WORDT VERSTAAN 'DE NALATENSCHAP' VAN DE 1E GENERATIE MOLUKKERS DIE IN GROEPSVERBAND IN 1951 NAAR NEDERLAND ZIJN OVERGEBRACHT.

NAAST EEN GROTE IDENTITEITSBESEF MET BETREKKING TOT HAAR AFKOMST EN CULTUUR, IS DE MOLUKSE GEMEENSCHAP, VOORAL TEN TIJDE DE 1E GENERATIE NOG AANWEZIG WAS, VAN MENING ZIJ IN BALLINGSCHAP LEEFDE, DOOR DE NEDERLANDSE STAAT IN DE STEEK GELATEN EN JEGENS HEN VEEL ONRECHT IS AANGEDAAN. JARENLANG HEEFT DE 1E GENERATIE HAAR STEMPEL GEDRUKT DIE DE MOLUKSE GEMEENSCHAP IN NEDERLAND HEEFT GETEKEND EN GEVORMD. DE ERFENIS VAN DE 1E GENERATIE MOLUKKERS IS HEDEN TEN DAGE NOG SPRINGLEVEND EN WORDT DOOR OPVOLGENDE GENERATIES IN NEDERLAND ALS MOLUKS ERFGOED BESCHOUWD. OPVOLGENDE MOLUKSE GENERATIES BESEFFEN DAT TIJDEN ZIJN VERANDERD. DE MOLUKSE GEMEENSCHAP IS NIET STIL BLIJVEN STAAN. MEN IS ZICH ERVAN BEWUST DAT DE MOLUKSE GEMEENSCHAP TE VEEL EN TE LANG IN ZICHZELF WAS GEKEERD. EEN TIJDELIJK VERBLIJF HEEFT NU EEN PERMANENT KARAKTER GEKREGEN, WAARDOOR HET VAN BELANG IS VOOR HUIDIGE EN TOEKOMSTIGE GENERATIES HET VERLEDEN EEN PLAATS TE GEVEN, EEN OMSLAG TE MAKEN IN HET DENKEN EN NAAR VERBINDINGEN TE ZOEKEN, DAARMEE VOLWAARDIG DEEL TE KUNNEN ZIJN VAN DE NEDERLANDSE SAMENLEVING MET BEHOUD VAN DE EIGEN CULTURELE IDENTITEIT WAARIN HET MOLUKS ERFGOED NAGELATEN DOOR DE 1E GENERATIE NIET MAG VERGAAN.

COMITE MOLUKSE GRAFRECHTEN CAPELLE

Op 4 juni 2025 is het Comité Molukse Grafrechten Capelle opgericht om uitvoering te geven aan de collectieve erkenning van de Capels Molukse ex-KNIL- en Marine militairen.

Het comité zet zich in voor:

- De bijzondere status van de graven;
- Het ontwerpen van insignes en informatieborden bij de graven;
- De organisatie van de ceremonie en herdenking;
- De realisatie van een ere- monument.

Het comité, bestaande uit leden van de Capels Molukse gemeenschap, werkt in opdracht van de Dewan Maluku Capelle en in samenwerking met de gemeente Capelle aan den IJssel. En bestaat uit de volgende werkgroepen:

Grafrechten

Frieda Tomasila - Mainasse
Marcus Matitaputty
Rebana Mainasse - de Fretes

Hein Nussy
Richard de Fretes
Janus Kolanus

Ceremonie & Herdenking

Mary Latuheru
Joël Matulesy
Joseph Telussa
Valeria Atapary - Sahetapy

Linda van Heeren
Melvin Wairata
Gaby Kaya

Gedenktekens

Rafaël Pattiwael
Ruben Lopulalan

Yopi Abraham

PR & Media

Peter Satumalay
Richard Lalihatu

Nina Nussy

Tentoonstelling

Willem Mainasse
Door Kaya - Latuheru
Peter Muus
Elsina Sahetapy

Nena Sahetapy
John Malawau
Mingus Leatemia

Projectleider

Roy Thenu

Financiën

Danny Maitimu

Website Comité: <https://www.comitemoluksegrafrechtencapelle.nl>

CEREMONIE EN HERDENKING ZATERDAG 6 JUNI

Op zaterdag 6 juni 2026 vindt een bijzondere ceremonie en herdenking plaats ter ere van de Molukse KNIL- en Marine militairen van de eerste generatie en de bijzondere status van hun graven.

Deze dag staat in het teken van waardigheid, respect, verbondenheid en herinnering aan hen die hun leven in dienst hebben gesteld en offers hebben gebracht voor hun gemeenschap en hun toekomst.

Wij nodigen rechthebbenden, nabestaanden en betrokkenen (gemeenschap Capelle) uit om gezamenlijk stil te staan bij deze betekenisvolle geschiedenis.

Capaciteit, veiligheid en livestream
Vanwege veiligheid, logistiek en beschikbare capaciteit is het noodzakelijk rekening te houden met het maximaal aantal bezoekers in de Bethelkerk en op het kerkplein. Voor nabestaanden en belangstellenden die niet in de kerk aanwezig kunnen zijn, wordt de herdenkingsdienst live uitgezonden:

- via een LED-scherm op het kerkplein;
- via een livestream op YouTube.

Wij vragen iedereen vriendelijk begrip te hebben voor de gemaakte keuzes, zodat de dag veilig, rustig en waardig kan verlopen.

PROGRAMMA ZATERDAG 6 JUNI

08.00 uur

Officiële opening van de herdenkingsdag

Vlag hijsen

Locatie: Kerkplein

08.45 uur

Inloop genodigden

Locatie: Bethelkerk

09.30 uur

Herdenkingsdienst

Locatie: Bethelkerk

Aansluitend vindt de ceremonie plaats op het kerkplein.

Locaties:

Bethelkerk
Banda Neira 40
Capelle aan den IJssel

Ontmoetingsgebouw Nunu Mahua
Noorderbreedte 101
Capelle aan den IJssel

12.45 uur

Vertrek naar de begraafplaatsen

Begraafplaats Schollebaar – Capelle aan den IJssel

Begraafplaats Oud-Kralingen – Rotterdam

Een select gezelschap bezoekt aansluitend de Algemene

Begraafplaats in Capelle-West

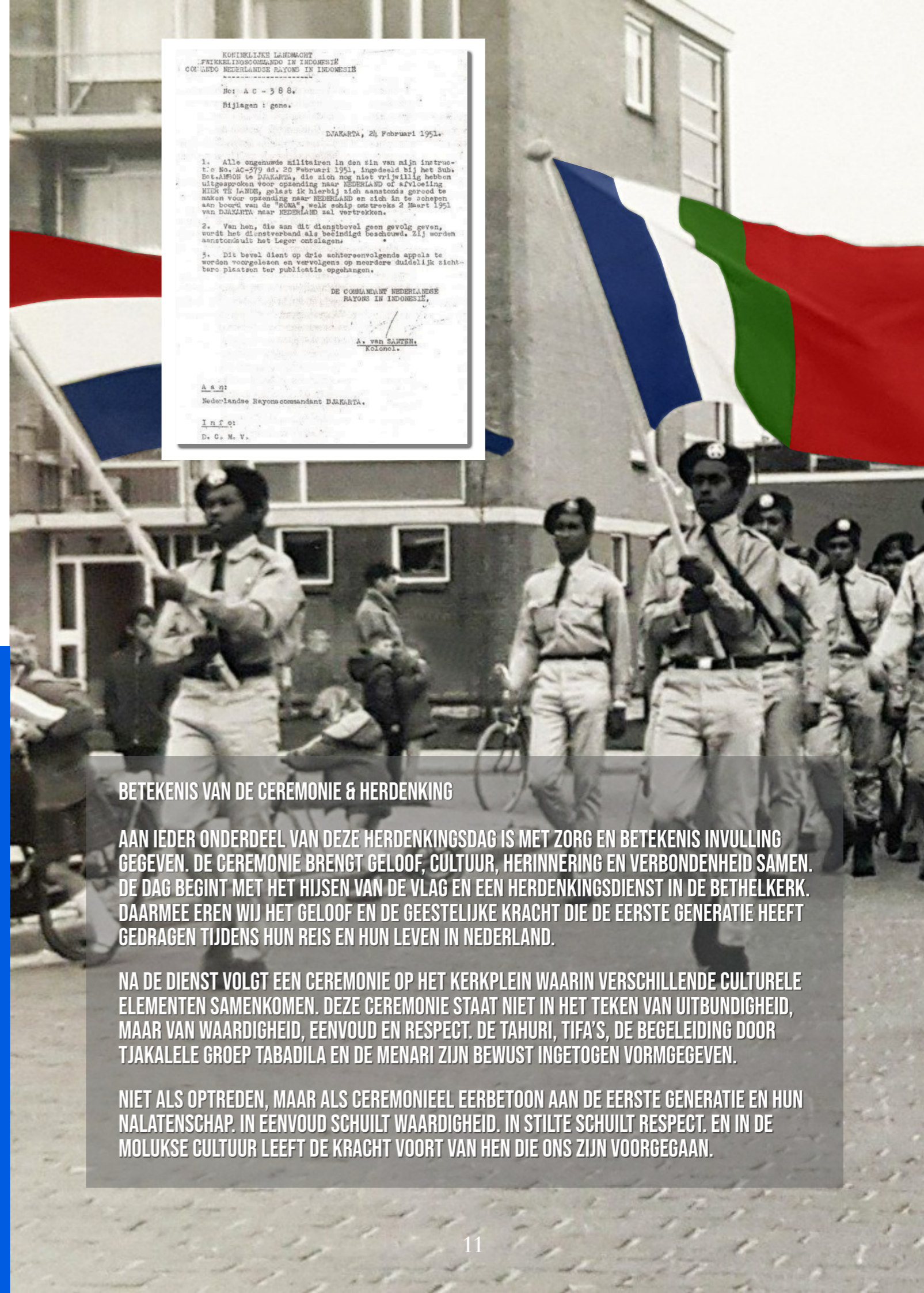
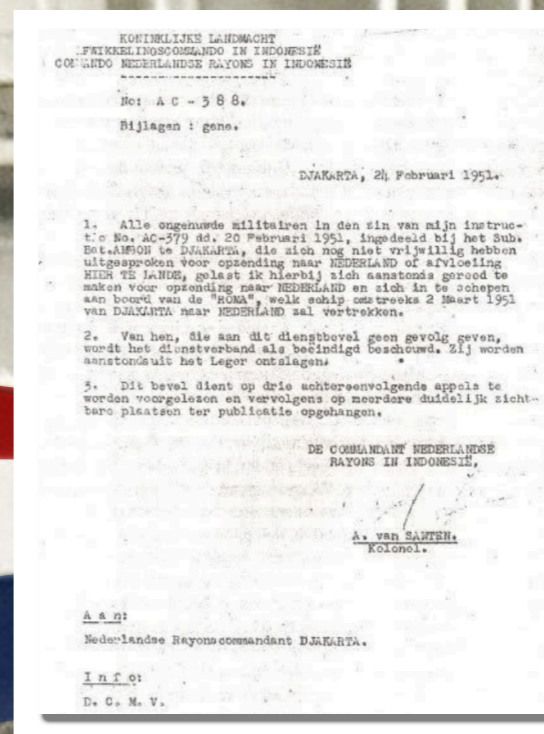
17.00 - 20.00 uur

Strijken van de vlag

Locatie: Kerkplein

Voortzetting programma en afsluiting

Locatie: Tent voor ontmoetingscentrum Nunu Mahua (Ontvangst met menari door cultuurgroep Oiale)

BETEKENIS VAN DE CEREMONIE & HERDENKING

AAN IEDER ONDERDEEL VAN DEZE HERDENKINGSDAG IS MET ZORG EN BETEKENIS INVULLING GEGEVEN. DE CEREMONIE BRENGT GELOOF, CULTUUR, HERINNERING EN VERBONDENHEID SAMEN. DE DAG BEGINT MET HET HIJSEN VAN DE VLAG EN EEN HERDENKINGSDIENST IN DE BETHELKERK. DAARMEE EREN WIJ HET GELOOF EN DE GEESTELIJKE KRACHT DIE DE EERSTE GENERATIE HEFT GEDRAGEN TIJDENS HUN REIS EN HUN LEVEN IN NEDERLAND.

NA DE DIENST VOLGT EEN CEREMONIE OP HET KERKPLEIN WAARIN VERSCHILLENDE CULTURELE ELEMENTEN SAMENKOMEN. DEZE CEREMONIE STAAT NIET IN HET TEKEN VAN UITBUNDIGHEID, MAAR VAN WAARDIGHEID, EENVOUD EN RESPECT. DE TAHURI, TIFA'S, DE BEGELEIDING DOOR TIAKALELE GROEP TABADILA EN DE MENARI ZIJN BEWUST INGETOGEN VORMGEGEVEN.

NIET ALS OPTREDEN, MAAR ALS CEREMONIEEL EERBEToon AAN DE EERSTE GENERATIE EN HUN NALATENSCHAP. IN EENVOUD SCHUILT WAARDIGHEID. IN STILTE SCHUILT RESPECT. EN IN DE MOLUKSE CULTUUR LEEFT DE KRACHT VOORT VAN HEN DIE ONS ZIJN VOORGEGAAN.

DRESSCODE

DRESSCODE

WIJ VERZOEKEN AANWEZIGEN VRIENDELIJK OM, WAAR MOGELIJK, DE TRADITIONELE MOLUKSE KLEDING TE DRAGEN, PASSEND BIJ HET PLECHTIGE KARAKTER VAN DEZE HERDENKINGSDAG. DIT BETREFT BIJ VORKEUR DE BADJU TJELE MET VOOR DE DAMES DE BIJPASSENGE BLOKJES KAIN.

In respectvolle
herinnering blijft
het waardevolle
bewaard,
als blijvende
nalatenschap
die verder wordt
gedragen.

Sioh mari Mama gendong beta
La bawa pulang dolo e
Ke tanah yang kucinta....

HERDENKING OP DE BEGRAAFPLAATSEN

Na de ceremonie vertrekken de aanwezigen gezamenlijk per bus naar de begraafplaatsen Schollevaar en Oud-Kralingen. Bij aankomst ontvangen de passagiers van de bus een witte roos, die als teken van liefde, herinnering en respect op het graf van een dierbare gelegd kan worden.

Overige familieleden en belangstellenden die de begraafplaatsen op eigen gelegenheid bezoeken, verzoeken wij vriendelijk zelf een witte roos mee te nemen, zodat ook zij op passende wijze kunnen deelnemen aan dit gezamenlijke moment van herdenking en eerbetoon.

BEGRAAFPLAATS SCHOLLEVAAR

Op begraafplaats Schollevaar krijgen nabestaanden gelegenheid om in stilte en rust hun dierbaren te bezoeken en bloemen neer te leggen.

De nadruk ligt hier op persoonlijke herinnering, bezinning en eerbetoon.

TER NAGEDACHTENIS AAN DE EERSTE GENERATIE MOLUKKERS

Op deze begraafplaats ligt een aantal van de eerste generatie Molukse KNIL en Marine militairen begraven. De gemeenteraad van Capelle aan den IJssel heeft op 2 juni 2025 ingestemd met het voorstel om deze graven een bijzondere status te verlenen. Met die instemming erkent de gemeente de inzet van deze militairen met hun echtgenoten, het leed dat hen en de Molukse gemeenschap is aangedaan en het belang om hun geschiedenis en offers te beschermen en blijvend te eren. Het verlenen van deze status aan de graven draagt hieraan bij. De graven, in totaal 56, zijn herkenbaar aan de hieronder afgebeelde insigne.

Illustratie: R. Lopulalan

Meer achtergrondinformatie over de eerste generatie Capelse Molukkers, die tegen hun wil, op dienstbevel in Nederland aankwamen is te lezen door de hiernaast afgebeelde QR-code te scannen.

SCHOLLEVAAR

BURGEMEESTER SCHALIJAAN 2, 2908 LS CAPELLE AAN DEN IJSSEL

- # Grafnummer Familinaam
- 1 Vak-8-216b Sitanala **
 - 2 Vak-8-413 Ririhena-Timisela
 - 3 Vak-8-169b Maatita **
 - 4 Vak-8 nr. 416b Manuhoea
 - 5 Vak-10-658 Thenu-Tamaela
 - 6 Vak-10-892 Tuhumury-Lekatompessy
 - 7 Vak-10-1074 Usmany-Teterissa
 - 8 Vak-10-647 Nussy-Tahalele
 - 9 Vak-10-615 Matitaputty-Seilano
 - 10 Vak-10-618 Talakua-Tehubijuluw
 - 11 Vak-10-586 Tentua-Berhitoe
 - 12 Vak-10-584 Satumalaij-Lekhanila
 - 13 Vak-10-870 Fretes de-Lammers
 - 14 Vak-10-938 Fretes de-Lay Bulo
 - 15 Vak-10-809 Paays-Usmany
 - 16 Vak-10-826 Tentua-Pattisina
 - 17 Vak-10-776 Telussa-Piris
 - 18 Vak-10-767 Hetharia- Pattikawa
 - 19 Vak-10-673 Riry-Pattiasina
 - 20 Vak-10-963 Hitipeuw
 - 21 Vak-10-1027 Pattinama-Risakotta
 - 22 Vak-10-1024 Matulesy-Loupatty
 - 23 Vak-10-975 Muskita-Sohilait
 - 24 Vak-9-060 Lalihatu-Palapessy
 - 25 Vak-9-009 Fretes de - Lewerissa
 - 26 Vak-6-174 Fretes de - Luhulima
 - 27 Vak-9-176 Bastiaans
 - 28 Vak-9-237 Latuheru-Kikalessy
 - 29 Vak-9-134 Paais
 - 30 Vak-4-124 Pattikaihatu
 - 31 Vak-6-062 Hehanussa-Rikumahu
 - 32 Vak-6-092 Sinanu-Raddja
 - 33 Vak-6-190 Wattiheluw-Apituley
 - 34 Vak-6-189 Latuheru-Pattisina
 - 35 Vak-6-145* Silo de-de Fretes
 - 36 Vak-6-144 Diaz
 - 37 Vak-6-130 Waisapy-Maatita
 - 38 Vak-5-257 Patty-Benjamin
 - 39 Vak-5-255 Wattimena-Haulussy
 - 40 Vak-5-234 Romaen
 - 41 Vak-5-242 Sahureka-Izaak
 - 42 Vak-5-247 Saptanno-Ngadinem
 - 43 Vak-5-269 Ralahalu-Huwae
 - 44 Vak-5-330 Koritelu
 - 45 Vak-5-241 Sahetapy-Lesilolo
 - 46 Vak-5-315 Sohilait-Siwalette
 - 47 Vak-5-316 Leatemia-Hehanussa
 - 48 Vak-3-542 Izaak-Birahy
 - 49 Vak-3-416 Latukolan
 - 50 Vak-3-451 Leatemia-Tobias
 - 51 Vak-3-450 Syaranamual-Siahaya
 - 52 Vak-3-490 Parera-Alfons
 - 53 Vak-3-489 Tomasoa-Lekahena
 - 54 Vak-3-488 Lilipaly-Putuhaha
 - 55 Vak-3-350 Huwae-Berhitu
 - 56 Vak-11-082 Pattiiha-Paliama

coöperatie
DELA
voor elkaar

DELA Schollevaar
crematorium, uitvaartcentrum & begraafplaats
Capelle aan den IJssel

▲ columbarium ● waterkraan ● gedenkzuil

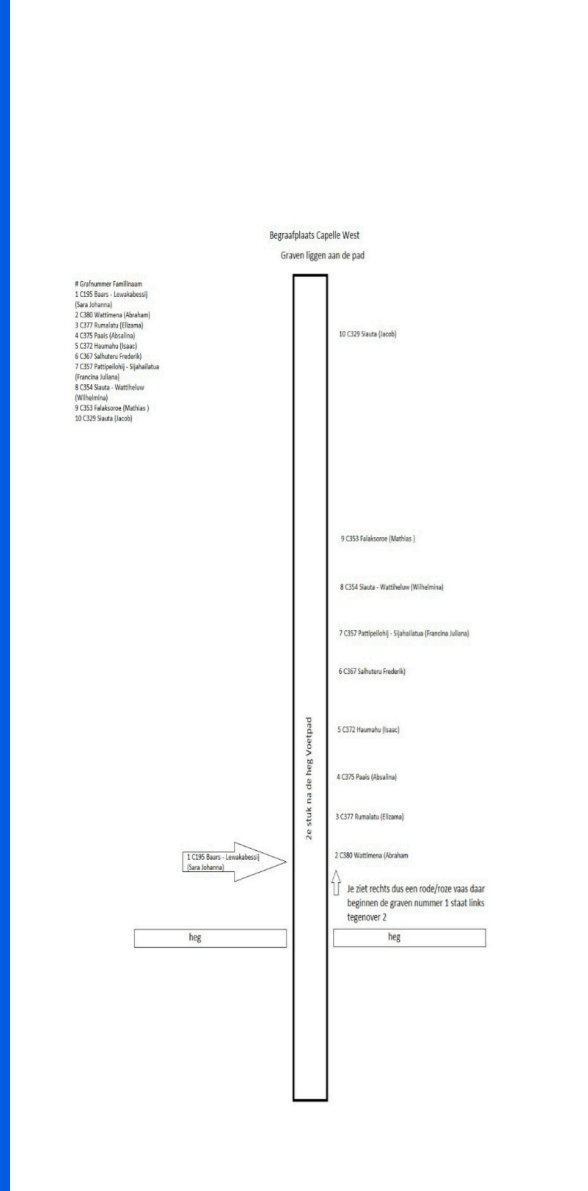
Burgemeester Schalijslaan 2 - Capelle aan den IJssel

O.v.b. van verkeerde spelling familienamen en/of vak/grafnummers

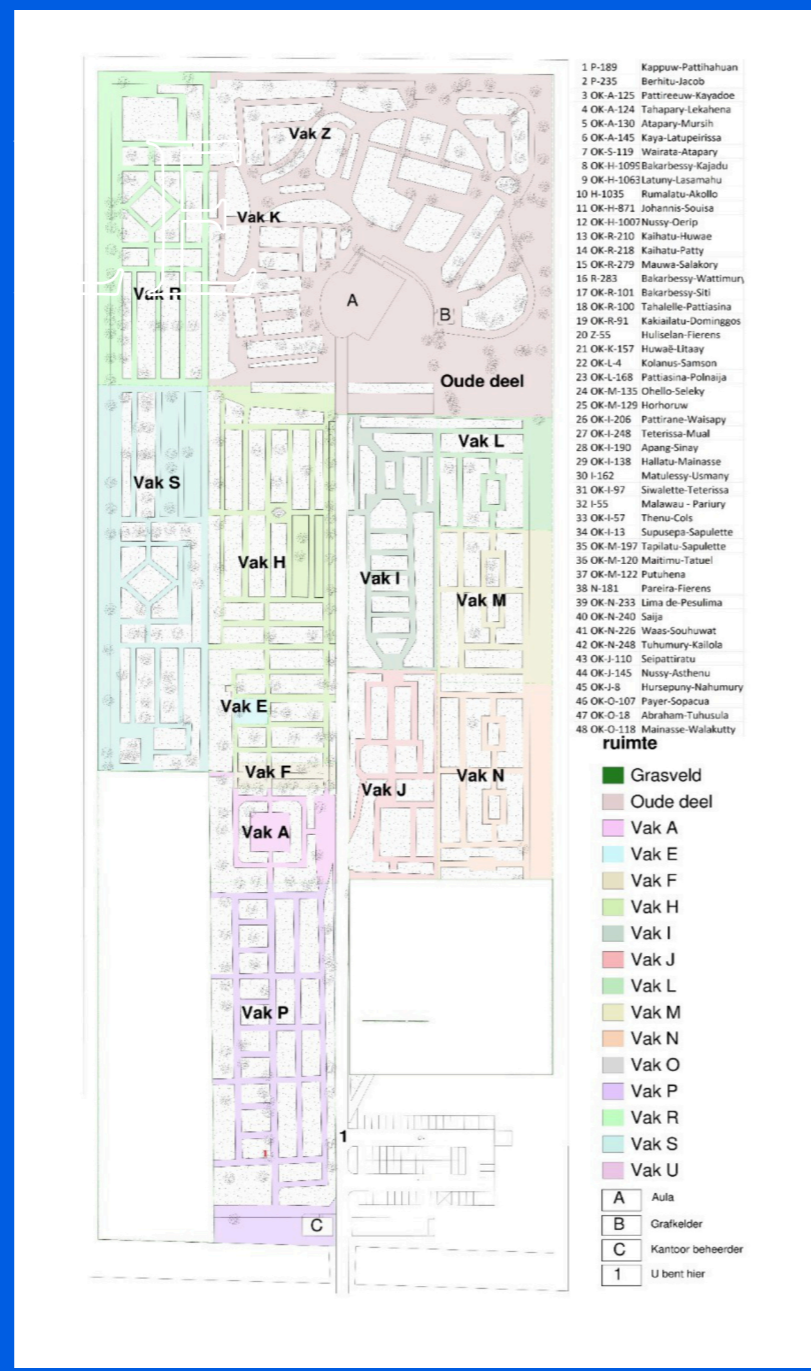
CAPEL WEST

NIJVERHEIDSTRAAT, 2901 AP CAPELLE AAN DEN ISSEL

BEGRAAFPLAATS CAPELLE-WEST

BEGRAAFPLAATS OUD-KRALINGEN

OUD KRALINGEN

LAAN VAN OUD-KRALINGEN 1, 3066 HA ROTTERDAM

BEGRAAFPLAATS OUD-KRALINGEN

Op begraafplaats Oud-Kralingen wordt een gedenksteen onthuld ter nagedachtenis aan alle generaties van de Molukse gemeenschap Capelle die in Oud-Kralingen zijn en waren begraven.

Ook hier is er gelegenheid om in rust de dierbaren te herdenken.

Voor nabestaanden van wie geen tastbaar graf meer aanwezig is, bijvoorbeeld omdat het graf is geruimd of omdat hun dierbare is gecremeerd, zal op begraafplaats Oud-Kralingen gelegenheid zijn om bij de gedenksteen een bloem neer te leggen. Op deze wijze willen wij ook ruimte bieden voor persoonlijke herinnering, verbondenheid en eerbetoon aan dierbaren die in gedachten blijvend met ons verbonden zijn.

Bij belangstelling verzoeken wij betrokkenen vriendelijk zelf een witte roos mee te nemen. Daarnaast bevindt zich op deze locatie een informatiebord over de bijzondere status van de Molukse KNIL-graven.

WAARDIGHEID, STILTE EN RESPECT

Tijdens de bezoeken aan de begraafplaatsen verzoeken wij alle aanwezigen de plichtigheid met rust, waardigheid en respect te benaderen. Wij vragen bezoekers rekening te houden met de stilte- en bezinningsmomenten van nabestaanden en mobiele telefoons op stil te zetten.

GEZAMENLIJKE AFSLUITING

Na afloop van de bezoeken aan de begraafplaatsen keren wij gezamenlijk terug naar ontmoetingscentrum Nunu Mahua. Hier vindt een gezamenlijke afsluiting plaats met een warme maaltijd, persoonlijke ontmoeting en een muzikaal intermezzo verzorgd door lokale artiesten uit de Capels Molukse gemeenschap. Met samenzijn, verbondenheid en het strijken van de vlag sluiten wij deze bijzondere dag gezamenlijk af.

Op deze plek wordt de gedenksteen onthuld. Voor de aanwezigen die vanuit begraafplaats Scholleveaar zijn meegekomen en geen dierbare begraven liggen op Oud-Kralingen, is er gelegenheid om in de aula plaats te nemen. Hier kan men in alle rust koffie of thee drinken, elkaar ontmoeten of gebruikmaken van de sanitaire voorzieningen.

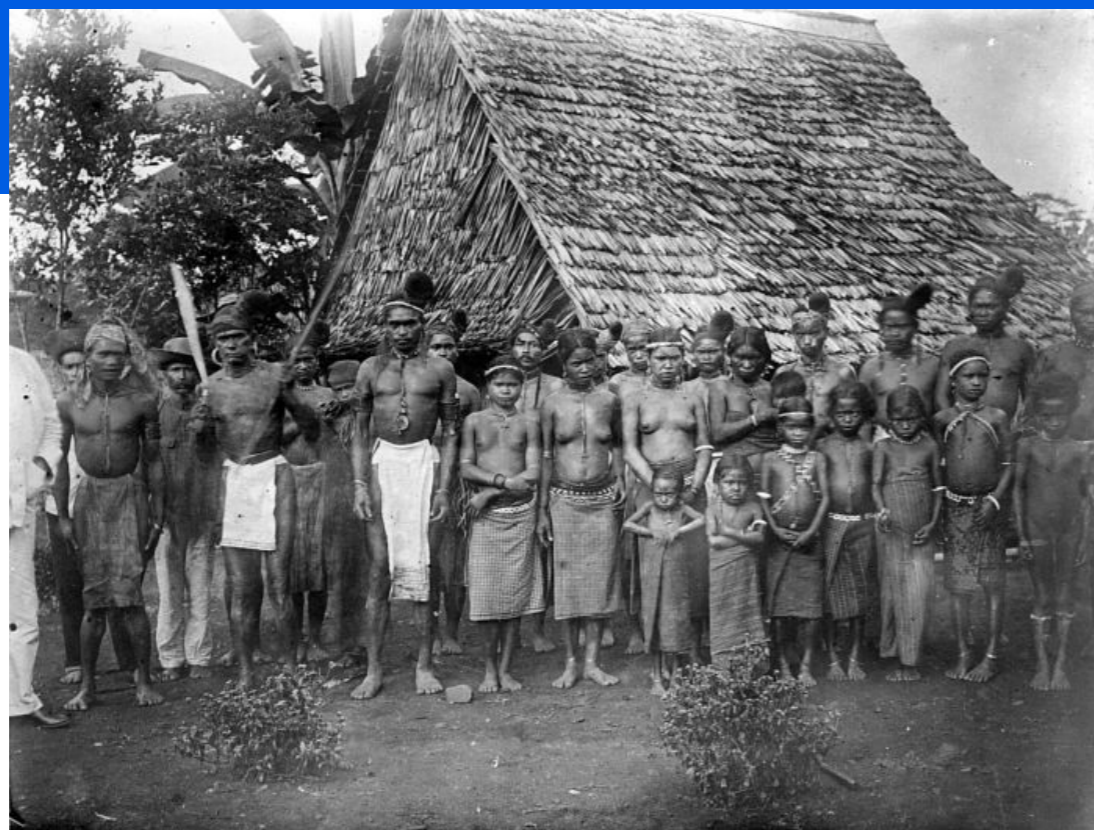

Op het vrijstaande informatiebord links komt informatie te staan over de Molukse graven met een bijzondere status op Oud-Kralingen en een korte beschrijvingen van de Molukse geschiedenis

MOLUKS VOLK

DE MOLUKKERS ZIJN EEN MELANESISCH-AUSTRONESISCH BEVOLKINGSGROEP. EEN INHEEMSE VOLK MET EEN EIGEN ETNICITEIT AFKOMSTIG UIT DE MOLUKSE ARCHIPEL, THANS GEANNEXEERD GEBIED EN EEN PROVINCIE VAN DE EENHEIDSTAAT REPUBLIEK INDONESIA. DE MOLUKKERS KOMEN VAN DE MOLUKSE EILANDEN, OOK WEL DE "SPECERIJENEILANDEN" GENOEMD. DE BEVOLKING BESTAAT UIT VERSCHILLENDE EILANDEN, TALEN EN TRADITIES, MAAR DEELT STERKE FAMILIEBANDEN, MUZIEK, GELOOF EN GEMEENSCHAPSZIN.

DE MOLUKKEN KREGEN EEN BELANGRIJKE ROL IN DE KOLONIALE GESCHIEDENIS DOOR DE HANDEL IN KRUIDNAGEL EN NOOTMUSKAAT, DIE OORSPRONKELIJK ALLEEN OP DE MOLUKKEN GROEIDEN.

DE GESCHIEDENIS VAN DE MOLUKSE KNIL-MILITAIRES EN HUN KOMST NAAR NEDERLAND IN 1951

Republik Maluku Selatan (RMS) – proclamatie en zelfbeschikking

Op 25 april 1950 werd de RMS uitgeroepen: de Republiek der Zuid-Molukken. De leiders en het Zuid-Molukse volk wilden een onafhankelijke staat. Daarbij beriepen zij zich op het recht op zelfbeschikking zoals opgenomen in de RTC-overeenkomst.

De Indonesische regering accepteerde dit niet en stuurde, met behulp van Nederland, militairen naar de Molukken. De Republiek der Zuid-Molukken werd uiteindelijk, na maandenlange zware strijd, gewelddadig onderdrukt en geannexeerd.

Opheffing van het KNIL – demobilisatie

Bij de overdracht van de soevereiniteit op 27 december 1949 moest het KNIL worden opgeheven. Ruim 4.000 Molukse beroepsmilitairen die zich nog op Java bevonden, waren toen nog niet gedemobiliseerd.

Na de proclamatie van de RMS op 25 april 1950 sprak het merendeel van deze militairen nadrukkelijk de wens uit om naar de Molukken terug te keren. Zij beriepen zich daarbij op hun recht op vrije keuze binnen het militaire demobilisatierecht.

Voordat het KNIL op 25 juli 1950 officieel werd opgeheven, kregen de Molukse militairen tijdelijk de status van militair binnen de Koninklijke Landmacht (KL). Hoewel op 17 augustus 1950 de eenheidsstaat Indonesië werd opgericht, bleven de nog niet gedemobiliseerde Molukse militairen onder Nederlandse militaireverantwoordelijkheid vallen.

Politieke keuzes van Nederland, met grote gevolgen voor de Molukkers

Vanaf de overdracht van de soevereiniteit op 27 december 1949 maakte Nederland politieke keuzes waarbij eigen politieke en economische belangen zwaarder wogen dan die van de loyale Molukse militairen.

Nederland zette zich onvoldoende in voor het zelfbeschikkingsrecht van de Zuid-Molukken, ondanks dat dit recht was opgenomen in de RTC-overeenkomst. Daarnaast wilde de Nederlandse staat de Molukse militairen ook niet overbrengen naar Nederlands Nieuw-Guinea, dat toen nog onder Nederlands bestuur stond.

Uiteindelijk koos Nederland voor de slechts denkbare oplossing, een tijdelijke overbrenging naar Nederland. De Molukse militairen en hun gezinnen werden onder dienstbevel naar Nederland verscheept, met de mededeling dat het verblijf tijdelijk zou zijn en naar verwachting drie tot zes maanden zou duren.

DE PROCLAMATIE VAN DE RMS OP 25 APRIL 1950 OP HET EILAND AMBON, ALS ONDERDEEL VAN HET IMMENSE MOLUKSE-EILANDENRIJK WAS NIETS DAN DE UITING VAN HET EEUWENLANG-ONDERDRUKTE, SLUIMEREND DIEP INNERLIJK GEVOEL VAN HET WEZEN DAT "DE MOLUKSE MENS" HEET, DE MOLUKSE MENS, DIE ZIJN EIGEN IDENTITEIT HAD TERUGGEVONDEN EN DAAROM SPONTAAN BEREID WAS MET GROTE LIEFDE EN OFFERVAARDIGHEID DE MOLUKSE AARDE VAN ZIJN VOORVADEREN, BIJ DE VERDEDIGING DAARVAN, MET ZIJN OFFERBLOED TE BESPRENKELEN, ALS VAN KENNISGEVING AAN DE HELE WERELD EN EEN OPROEP AAN ALLE MOLUKKERS VAN ALFOERSE AFKOMST, DE HERVONDEN IDENTITEIT NIMMER MEER TE ZULLEN EN TE MOGEN PRIJSGEVEN !

TIJDELIJK NAAR NEDERLAND

In 1951 kwamen ongeveer 12.500 Molukse KNIL-militairen en hun gezinnen naar Nederland. Volgens de Nederlandse overheid zou hun verblijf tijdelijk zijn, totdat de politieke situatie verbeterde.

Bij aankomst, en sommigen zelfs al tijdens de reis, ontvingen de Molukse militairen een ontslagbrief waarin stond dat zij uit militaire dienst waren ontslagen. Hun militaire rechten werden abrupt beëindigd.

Van de ene op de andere dag werden zij burgers in een vreemd land waarvan zij de taal en cultuur nauwelijks kenden. Veel Molukkers gingen ervan uit dat zij snel zouden terugkeren naar een onafhankelijke RMS. Die terugkeer werd met de jaren uitzichtlozer en kwam echter nooit.

DE REIS NAAR NEDERLAND

De Molukse KNIL- en marinemilitairen kwamen met de volgende transportschepen aan:

Transportschip	Aankomstdatum
Kota Inten	21 maart 1951 Rotterdam (1e reis)
Atlantis	23 maart 1951 Rotterdam
Roma	08 april 1951 Rotterdam
Castelbianco	24 april 1951 Rotterdam
New Australia	29 april 1951 Amsterdam
Groote Beer	12 mei 1951 Amsterdam
Skaubryn	10 mei 1951 Rotterdam
Sommersetshire	16 mei 1951 Amsterdam
Asturias	17 mei 1951 Amsterdam
Fairsea	05 juni 1951 Rotterdam
Goya	15 juni 1951 Rotterdam
Kota Inten	21 juni 1951 Rotterdam (2e reis)

IK ZAL DE HALMEN
NIET MEER ZIEN,
NOCH BINDEN OOI
T DE VOLLE SCHO
VEN,
MAAR DOE MIJ I
N
DEN OOGST
GELOVEN
WAARVOOR IK DIEN.

In Memoriam

*Aan hen die het leven hebben gelaten,
de mannen en vrouwen van de eerste generatie die ons zijn
voorgegaan, spreken wij vandaag in stilte en met eerbied.*

*Hun namen worden op deze dag uitgesproken,
hun levens worden herdacht, hun graven bezocht en met bloemen
omringd.*

*Maar hun betekenis reikt verder dan woorden alleen.
Zij dragen in zich het verhaal van vertrek en verlangen,
van heimwee en hoop, van offers die niet altijd gezien werden,
maar die het fundament hebben gevormd van ons bestaan
vandaag.*

*In hun kracht, hun volharding en hun waardigheid
hebben zij een weg geopend voor hun kinderen, kleinkinderen
en achterkleinkinderen.*

*Een weg die niet altijd eenvoudig was, maar wel gedragen werd
door liefde, plicht en verbondenheid.*

*Vandaag gedenken wij hen niet alleen als namen uit het
verleden, maar als levende aanwezigheid in onze herinnering.*

*Zij leven voort in onze verhalen,
in onze identiteit, in de waarden die wij hebben meegekregen
en die wij op onze beurt weer mogen doorgeven.*

*Wat zij hebben opgebouwd, blijft.
Wat zij hebben doorstaan, vormt ons.
Wat zij hebben achtergelaten, dragen wij met zorg verder.*

VERZOEK VLAG UITHANGEN

ALS TEKEN VAN EERBIED, RESPECT EN VERBONDENHEID VERZOEKEN WIJ DE MOLUKSE GEMEENSCHAP IN CAPELLE VRIENDELIJK OM OP ZATERDAG 6 JUNI 2026 DE MOLUKSE VLAG BIJ DE VOORDEUR TE HANGEN, VAN ZONSOPGANG TOT ZONSONDERGANG.

MET DIT GEZAMENLIJKE GEBAAAR EREN WIJ DE EERSTE GENERATIE MOLUKSE KNIL- EN MARINE MILITAIRES EN HUN ECHTGENOTES EN STAAN WIJ STIL BIJ HUN GESCHIEDENIS, OFFERS EN BLIJVENDE BETEKENIS VOOR ONZE GEMEENSCHAP.

BARISAN HASURETE

Tijdens deze herdenkingsdag zal ook Barisan Hasurete een bijzondere bijdrage leveren aan de ceremonie. Zij begeleiden de vlag hijsing en dragen daarmee bij aan het respectvolle en plechtige karakter van deze dag.

Hasurete ontleent haar bestaansrecht aan deze eerste generatie.

De naam Hasurete betekent: "Djaga di muka dan belakan" waken aan de voor- en achterzijde. De barisan groep is ontstaan medio 2000 en wordt erkend door de Badan Persatuan en Parang Salawaku. De overdracht van de verantwoordelijkheid voor de Molukse vierkleur namens de Dewan Wijk aan Hasurete vond plaats door wijlen J. Huliselan. Sindsdien is Hasurete verantwoordelijk voor de uitvoering van het ceremoniële vlagprotocol op 12 en 25 april.

HET MONUMENT EN DE INSIGNES

Monument

Later dit jaar zal het monument ter ere en nagedachtenis van de eerste generatie worden onthuld. Zodra de definitieve datum van onthulling bekend is, zal hierover verdere informatie volgen.

Insignes

Bij de graven worden speciale insignes geplaatst als blijvend teken van erkenning en herinnering.

Bij de graven worden in week 23 speciale insignes geplaatst als blijvend teken van erkenning en herinnering.

Het verzoek aan de nabestaanden om in week 21 of week 22 de graven schoon te maken. Op het graf kunt u de plek markeren waar u de insigne geplaatst wilt hebben. Voor de markering is het wenselijk om witte tape te gebruiken.

Mede mogelijk gemaakt door:

ACTIVITEITEN 75 JAAR MOLUKKERS IN NEDERLAND

In het kader van het jubileumjaar worden diverse thema-avonden en een foto-expositie georganiseerd.

Thema-avonden

Op 25 maart en 18 april werden de eerste thema-avonden gehouden met als thema's "Landelijke Molukse monumenten en "activisme, mindset, bewustwording en Molukse identiteit".

De thema-avonden werden door de Molukse Jongerenwerkgroep (JWG) georganiseerd in samenwerking met DMC en het Comité. In het jubileumjaar zullen meerdere thema-avonden volgen.

Foto-expositie

Voorafgaand aan de bijzondere en historische gebeurtenis op 6 juni, zal in Moluks ontmoetingscentrum "Nunu Mahu" van 1 t/m 6 juni een foto-expositie worden gehouden.

De expositie brengt op indrukwekkende wijze in beeld hoe de Molukse gemeenschap naar Nederland kwam en zich hier door de jaren heen heeft ontwikkeld.

Opening foto-expositie

Op maandag 1 juni om 19.30 uur zal wethouder Sjoerd Geissler de foto-expositie officieel openen. U bent allen van harte welkom.

Openingstijden

Maandag 1 juni
Opening 19.30 uur - 21.30 uur

Dinsdag 2 juni
13.00 uur - 17.00 uur
19.00 uur - 21.00 uur

Woensdag 3 juni
11.00 uur - 13.00 uur (voor scholen)
14.00 uur - 17.00 uur
19.00 uur - 21.00 uur

Donderdag 4 juni
13.00 uur - 17.00 uur
19.00 uur - 21.00 uur

Vrijdag 5 juni
Gesloten i.v.m. voorbereidingen Ceremonie & Herdenking op 6 juni

Zaterdag 6 juni
13.00 uur - 20.00 uur

De activiteiten in het kader van "75 jaar Molukkers in Nederland" zijn mogelijk door crowdfunding via het platform MAAK Capelle, diverse wijkoverlegplatforms (WOP's) in Capelle en Havensteder.

OPROEP!

VIA DEZE WEG DOEN WIJ EEN OPROEP AAN WIJKBEWONERS EN BETROKKENEN OM MEE TE HELPEN KOKEN, IN DE GEEST VAN MASOHI MUHABBAT: SAMEN DRAGEN, SAMEN ZORGEN EN SAMEN VERBINDEN.

(VERZOEK EIGEN MES EN SNIJPLANK MEENEMEN)

DE VOORBEREIDINGEN STARTEN OP: VRIJDAG 5 JUNI

AANVANG: 10:00 UUR

LOCATIE: ONTMOETINGSCENTRUM NUNU MAHUA

HAND- EN SPANDIENSTEN

WE ZIJN HEEL BLIJ DAT WE INMIDDELS OP HEEL VEEL HULP KUNNEN REKENEN. DE MENSEN, DIE ZICH AL HEBBEN OPGEGEVEN ZULLEN Z.S.M. DE ROOSTERS ONTVANGEN.

VIA DEZE WEG DOEN WIJ EEN WARME OPROEP AAN WIJKBEWONERS EN BETROKKENEN VAN DE MOLUKSE GEMEENSCHAP IN CAPELLE EN ALLE BETROKKENEN OM EEN VRIJWILLIGE BIJDRAGE TE LEVEREN IN DE VORM VAN DJADJAN2.

OPROEP

OPROEP

OPROEP

DE KOOKPLOEG. KOKEN IN DE GEEST VAN DE 1E GENERATIE

Binnen de Molukse gemeenschap was samen koken altijd een belangrijk onderdeel van verbondenheid en zorg voor elkaar.

De eerste generatie vrouwen droeg de gemeenschap met liefde, gastvrijheid en saamhorigheid. Vanuit diezelfde gedachte wordt ook tijdens deze herdenkingsdag gezamenlijk gekookt voor de aanwezigen.

Onder leiding van Opi Lalihatu, Christien Lalihatu en Rina Tentua met ondersteuning van Simone Bastiaans verzorgt de kookploeg de maaltijden voor ongeveer 600 personen.

DANKWOORD

Deze ceremonie en herdenking is mogelijk gemaakt dankzij de inzet, steun en betrokkenheid van vele organisaties, vrijwilligers, donateurs en betrokken personen.

Onze bijzondere dank gaat uit naar:

- de gemeente Capelle aan den IJssel;
- Dewan Maluku Capelle;
- de betrokken Molukse kerken en stichtingen;
- de begraafplaatsen Oud-Kralingen, Schollebaar en Capelle-West;
- alle vrijwilligers, sponsoren en wijkbewoners;

en iedereen die op welke wijze dan ook heeft bijgedragen aan deze bijzondere dag.

Dankzij uw betrokkenheid kunnen wij gezamenlijk op waardige wijze stilstaan bij de eerste generatie en hun blijvende betekenis voor onze gemeenschap.

Onze speciale dank gaat uit naar:

- Van Capellen Stichting
- Van Delft Infra
- Stichting Walang
- Stichting Nunu Mahua

Zonder hun steun was het organiseren van de ceremonie & herdenking op 6 juni en het realiseren van een monument niet mogelijk geweest.

KEBAKTIAN SIUKUR KEBAKTIAN SJUKUR

DATUM ZONDAG 7 JUNI
TIJD 11:00 UUR
LOCATIE BETHELKERK

BINNEN DE MOLUKSE RELIGIEUZE TRADITIE WORDT NA EEN BELANGRIJKE EN HISTORISCHE GEBEURTENIS DANK UITGESPROKEN AAN DE ALMACHTIGE VOOR DE ONTVANGEN ZEGENINGEN.

*Tuhan punya maksud
Par katong pung datuk-datuk
Bermula dorang tarima api injil
Safarang dong su seng ada
Yang tinggal cuma pasang
Par anak cucu...gamua
Safarang ini*

